

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

10. Quo tempore præceptum fidei diuinæ obliget.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

uentibus necessaria est necessitate præcepti actus
& explicita fides articulorum, saltem secundum ip
rum substantiam licet conceptu imperfecto app
hendantur : quia id exigit professio hominis Ch
stiani, & non Catechumeni ad Baptismum.

NB. Quod si qui sint adeo rudes, ut nullis præ
cationibus ob penuriam instructorum ex inuincibili
ignorantia solum credant, quicquid Ecclesia credi
excusandi à mortali sunt & saluandi. 377.

Parochi tenentur instruere, & sub censuræ po
possunt cogi. 377.

3 Assert. 4. In omni hominum statu, necessitas
præcepti, credi vel cognosci ea omnia debent, quæ
vel fidei exercendæ, vel honestè viuendi causa
litem requiruntur. Sic olim in veteri, animæ immu
talitas, hominem egere gratia & iustitia, sub Mo
Circumcisio : In lege noua, Missæ sacrificium, &
ptem Sacramenta religiose colantur. Item fideles
ligati, ut sciant Pater, Aue, Credo, 10. Præcepta Sa
clesiæ, si non verbotenus, saltem secundum substantiam.

NB. Obligationem memoriter mandandi; Pater
Aue, Credo, Decem præcepta esse solo sub veniali.

C A P. X.

Quo tempore præceptum fidei diuina obligat

NB. **D**uo esse præcepta Fidei, secundum ad
internum. Vnum affirmatiuum, ut cre
mus mysteria Fidei à Deo reuelata. Alterum negati
uum, ut non dissentiamus fidei mysterijs, nec de
rum veritate dubitemus. 377.

1 Assert. 1. Negatiuum non dissentiendi nec dubi
tandi de articulis Fidei, postquam sufficienter præ
positi nobis, obligant. 2. Affirmatiuum exerceri
in

Interdum actum non omnitempore obligat, sed
certis casibus. 1. Quamprimum homini proposita
fidei mysteria, tenetur statim assentire, quia hoc
iure naturali pertinet ad officium viatoris; ut dum in
via est, ad propositum sibi finem tendat; id autem
præstare non potest, nisi finem suum, qui Deus ac
beatitudo est, cognoscat, & quæ ad hunc finem con-
sequendum necessaria. 378.

Tunc mysteria fidei alicui sufficienter proposita
consentur; quando ex notis propositis adeò appa-
reat, ut secundum regulas prudentiæ moueri debeat
ad fidem acceptandam, Regulæ prudentiæ sunt mi-
rabilis ordo machinæ mundi, & dependentia ab ali-
quo superiore gubernatore, ite persuasio tot. 1000.
hominum prudentium. Accedit longè securius esse fi-
dem hanc, quod Deus sit acceptare, & quod inqui-
rentibus se remunerator sit: ne si non acceptatur, ni-
hil muneris, sed pœnâ potius ab eo consequatur. 378.

NB. Turcæ & hæretici, cum de nostra Religio-
ne audiunt, & dubitare incipiunt, tenentur ponde-
rare, atque utrimque ponderati, tenentur ob notas,
quibus nostram Deus ornauit, acceptare, etiamsi eo-
rum secta eis verisimilis videatur.

Secundò exercitium fidei obligat in extremis, tum
enim homo magis tentatur contra fidem, idcirco teta-
tio illa contrario actu fidei superanda est. 379.

C A P. XI

De præcepto externæ fidei confessionis.

Asert. I. Nullo casu licet externa voce aut signo
fidem negare, est Christi Domini apud Matth.
10. *Qui me negauerit.* Nam & præceptum negatiuum,
V. C. ne fidem veram abneges, præcepta autè negati-
ua, utpote iuris naturalis semper obligant. 380.

Q 4 Quod